

Андрощук Л.М., канд. пед. наук, доцент,
завідувач кафедри хореографії
та художньої культури
Уманського державного педагогічного
університету імені Павла Тичини

Куценко С.В., аспірант, викладач кафедри
хореографії та художньої культури
Уманського державного педагогічного
університету імені Павла Тичини

ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ТВОРЧОЇ ОСОБИСТОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ХОРЕОГРАФІЧНОГО МИСТЕЦТВА

У статті розкриваються особливості впровадження інноваційних технологій у процес професійної підготовки майбутніх учителів хореографічного мистецтва. Визначаються підходи до навчального процесу, які є максимально сприятливими для інноваційної діяльності студента-хореографа. Досліджується застосування інтерактивних технологій навчання в процесі вивчення дисциплін хореографічного циклу.

Ключові слова: *інноваційні технології, інтерактивні технології, хореографічне мистецтво, майбутній вчитель хореографії, творчий потенціал.*

Стрімкий розвиток мистецької освітньо-виховної діяльності України передбачає докорінні зміни у питаннях підготовки майбутніх учителів хореографії. Перед навчальними закладами професійної педагогічної освіти постають завдання, орієнтовані на забезпечення якісної підготовки високо кваліфікованих кадрів з належним рівнем творчого розвитку.

На сьогоднішній день, у зв'язку з активною реформацією освітньої системи, потрібні інноваційні освітні технології підготовки фахівців вищої школи. Тому насамперед постає завдання перегляду змісту, вдосконалення методики та організації освітнього процесу.

Вважаємо, що суспільна потреба в оновленні освіти вимагає особливої уваги до інноваційних процесів, до оптимізації управління ними, до

чинників, які гальмують або сприяють впровадженню та поширенню педагогічних нововведень, а також особистості педагога та його творчої підготовки. Адже творчий викладач має широкі можливості і масивне поле для інноваційної діяльності.

Проблеми застосування інноваційних технологій у вищій школі досліджували у своїх працях В. Вакуленко, І. Дичківська, І. Зязюн, О. Леонтєва, Т. Олійник, В. Урусський та ін.

Основи застосування інноваційних технологій навчання у вищій школі представлені в працях М. Бурди, В. Бикова, В. Кухаренко, В. Лапінського, Н. Ничкало, А. Хуторського та ін.

Під процесом впровадження інноваційних технологій науковці розуміють комплексну діяльність щодо розробки, засвоєння, використання та поширення нововведень.

Метою нашої статті є розкриття особливостей впровадження інноваційних підходів та технологій у процес професійної підготовки майбутніх учителів хореографічного мистецтва.

Інновація являє собою комплекс взаємопов'язаних процесів і є результатом концептуалізації нової ідеї, спрямованої на вирішення поставленої проблеми. В якості педагогічних інновацій в навчальному процесі можуть виступати: зміст навчального матеріалу, технічні засоби, педагогічні технології, підходи і т. д.

Педагогічна інновація розглядається нами як особлива форма педагогічної діяльності, яка спрямована на організацію нововведень в освітньому просторі, або як процес створення, упровадження і поширення нового в освіті.

Інноваційний процес в мистецько-педагогічній освіті – це сукупність послідовних, спланованих дій, спрямованих на її вдосконалення, модифікацію мети, змісту, організації, форм і методів навчання та виховання.

Двигуном інноваційної діяльності в навчально-виховному процесі студента-хореографа є особистість викладача, особистість з високим рівнем

творчого потенціалу, здатного до модернізації засобів, методів, технологій навчання, які сприятимуть формуванню інноваційного мислення майбутнього вчителя-професіонала. Його інноваційна діяльність полягає в сукупності соціокультурних і творчих характеристик, які проявляються в готовності до ґрунтовного вдосконалення педагогічної діяльності.

Наявність схильностей до інновацій визначають:

- творча здатність генерувати нові уявлення та ідеї, що зумовлюються професійною установкою на досягнення пріоритетних завдань освіти; вміннями проектувати і моделювати свої ідеї на практиці.

Реалізація інноваційних можливостей педагога передбачає значну свободу дій і незалежність його у використанні конкретних методик, нове розуміння цінностей освіти, прагнення до змін, моделювання експериментальних систем;

- високий культурно-естетичний рівень, освіченість, інтелектуальна глибина і різнобічність інтересів педагога. На перший план виступає неповторна своєрідність кожної особистості, самооцінка соціокультурного та інтелектуального рівня розвитку, вибір різних форм культурної, наукової та творчої активності;

- відкритість особистості педагога до нового розуміння і сприйняття різних ідей, думок, напрямів, течій, що базується на толерантності особистості, гнучкості та широті мислення [1, с. 459].

Ми вважаємо, що інноваційна діяльність педагога у процесі фахової підготовки студента-хореографа тісно пов'язана із наступними підходами до навчання:

- *особистісно-орієнтований*; Особистісно-орієнтований підхід до методики викладання хореографічних дисциплін сприяє створенню ситуацій успіху в навчально-пізнавальній діяльності та в цілому направляє процес навчання не тільки на засвоєння інформації, але і на формування самостійності студентів, на розкриття їх особистісного та творчого потенціалу, на підвищення їх внутрішньої мотивації. Центральне місце

даного підходу до навчально-виховного процесу займає студент з його індивідуальними особливостями: фізичними та хореографічними задатками і здібностями, специфікою організації розумового процесу, рівнем творчої активності і самостійності в практичній і пізнавальній діяльності. Результатом даної системи стає якісне формування його індивідуальних та творчих особливостей.

- *творчо-діяльнісний*; Творчо-діяльнісний підхід в навчальному процесі майбутнього вчителя хореографії ґрунтується на активних методах навчання (проблемне, евристичне, проєктивне навчання тощо), зокрема виконанні творчих завдань.

Методика навчання студентів вирішенню творчих завдань потребує певної послідовності: повного і чіткого з'ясування умов, уточнення знань і практичного досвіду, на основі яких може бути вирішене завдання.

В результаті застосування творчо-діяльнісного підходу у студента формуються наступні компетенції:

- здатність самостійно набувати і використовувати в практичній діяльності нові знання та вміння;
- здатність до саморозвитку та професійної самоосвіти;
- здатність використовувати свої можливості в реалізації завдань інноваційної освітньої політики;
- готовність використовувати творчі здібності для оригінального вирішення творчих завдань;
- здатність проєктувати і вибудовувати професійну діяльність відповідно до сучасних інноваційних підходів в освіті.

Система викладання хореографічних дисциплін у вищому педагогічному навчальному закладі спрямована на надання студенту-хореографу ґрунтовних знань та практичних навичок в процесі навчання. Та основною метою є загартування та підготовка майбутнього вчителя до творчої праці. Тому важливе місце займають творчі резерви студента, набуті та сформовані в процесі вивчення дисципліни.

Нам близька думка О. Пометун, Н. Побірченко, Г. Коберник, О. Комар, Т. Торчинської, що для підготовки майбутніх фахівців потрібно використовувати технології, що активізують пізнавальну діяльність, творчість. Ця вимога закономірно веде до застосування у навчальному процесі активних методів отримання студентами знань, які вони засвоюють при виконанні певних фізичних дій, розумових операцій тощо [2, с. 6].

Відомо, що позитивну роль в процесі формування творчих якостей майбутнього педагога здійснюють творчі завдання на заняттях. На нашу думку, своєрідним підсиленням для результату виконання творчого завдання та для підвищення результативності формування творчого потенціалу студента-хореографа є застосування інтерактивних технологій навчання в процесі вивчення дисциплін хореографічного циклу.

Інтерактивне навчання – це спеціальна форма організації пізнавальної діяльності, яка має конкретну, передбачувану мету – створити комфортні умови навчання, за яких кожен відчуває свою успішність, інтелектуальну спроможність [3, с. 7]. Інтерактивне навчання є одним із сучасних напрямків активного соціально-психологічного навчання, яке найбільшою мірою відповідає психологічним особливостям і педагогічним закономірностям навчання [4, с. 34].

Така форма педагогічного процесу дає можливість впровадження ряду технологій, які позитивно сприятимуть успішному прояву та подальшому застосуванню творчих сил особистості студента-хореографа. Заняття із використанням інтерактивних технологій якнайкраще стимулюють пізнавальну самостійність, творчу активність та ініціативу студента.

Інтерактивні технології в процесі вивчення хореографічних дисциплін розкривають перед студентами та педагогом нові шляхи та перспективи для творчого розвитку. Таким чином, інтерактивні технології, що характеризуються організацією активної моделі навчання, дозволяють забезпечити оптимізацію навчально-виховного процесу на творчому рівні.

В умовах застосування інтерактивних технологій на заняттях хореографічного циклу підготовки студента-хореографа розвиваються комунікативні, педагогічні, творчі здібності, формуються загальнолюдські цінності, моральні та естетичні якості особистості. Безумовно, створюється установка на творчу діяльність, на постійний пошук. А разом з тим, поступово та ефективно формується і збагачується творчий потенціал особистості майбутнього педагога-хореографа.

Інтерактивні технології навчання на заняттях танцю, як форма творчого процесу засвоєння та передачі знань і вмінь, відкриваючи широкий простір для самореалізації студента-хореографа, включають в себе спланований результат навчального процесу, забезпечуючи активний характер взаємодії студента та викладача на засадах співпраці та співтворчості. Використовуючи інтерактивні технології і методи роботи, педагог формує творчу особистість, яка володітиме міцними знаннями та буде творчо застосовувати їх на практиці.

Таким чином, оволодіння майбутніми фахівцями системою знань, умінь і навичок, компетенцій в галузі інноваційної діяльності педагога дозволить їм більш ефективно, на творчому рівні, будувати свою педагогічну професійну діяльність, реалізувати інноваційні підходи в навчанні і вихованні учнів. Одним з першорядних завдань визначається становлення інноваційної системи освіти – системи, орієнтованої на нові освітні результати. Сенс і мета яких – розвиток творчої особистості майбутнього вчителя танцю в процесі навчально-творчої діяльності.

ЛІТЕРАТУРА

1. Волкова Н. П. Педагогіка : навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл.] / Наталія Павлівна Волкова. – [2-ге вид., перероб., доп.]. – К. : Академвидав, 2007. – 616 с.
2. Інтерактивні технології: теорія та методика [Електронний ресурс] / Пометун О.І., Побірченко Н.С., Коберник Г.І., Комар, О.А., Торчинська Т.А.

– Київ-Умань, 2008. – 92 с. – Режим доступу: http://dspace.udpu.org.ua:8080/jspui/bitstream/6789/377/1/interakt_tehn_teor_met.pdf (дата звернення: 07.12.2013 р.). – Назва з екрану.

3. Пометун О.І. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання: Наук.-метод. посіб. / О.І. Пометун, Л.В. Пироженко. За ред. О.І. Пометун. – К.: Видавництво А.С.К., 2004. – 192 с.: іл.

4. Сисоєва С.О. Інтерактивні технології навчання дорослих: навчально-методичний посібник / Сисоєва С.О.; НАПН України, Ін-т педагогічної освіти і освіти дорослих. – К.: ВД «ЕКМО», 2011. – 324 с.

ИННОВАЦИОННЫЕ ТЕХНОЛОГИИ ОБУЧЕНИЯ КАК СРЕДСТВО ФОРМИРОВАНИЯ ТВОРЧЕСКОЙ ЛИЧНОСТИ БУДУЩИХ УЧИТЕЛЕЙ ХОРЕОГРАФИЧЕСКОГО ИСКУССТВА

В статье раскрываются особенности внедрения инновационных технологий в процесс профессиональной подготовки будущих учителей хореографического искусства. Определяются подходы к учебному процессу, которые есть максимально благоприятными для инновационной деятельности студента-хореографа. Исследуется применение интерактивных технологий обучения в процессе изучения дисциплин хореографического цикла.

Ключевые слова: *инновационные технологии, интерактивные технологии, хореографическое искусство, будущий учитель хореографии, творческий потенциал.*

INNOVATIVE TECHNOLOGIES OF TRAINING AS A MEAN OF FORMING OF THE CREATIVE PERSONALITY OF FUTURE TEACHERS OF CHOREOGRAPHY ART

In the article the features of implementation of innovative technologies in the process of training future teachers of choreography are revealed. The approaches to the educational process, which is the most favorable for innovation activity of the student-choreographer, are determined. The using of interactive learning technologies in the process of studying the subjects of choreographic cycle is investigated.

Key words: *innovative technologies, interactive technologies, choreography art, future teacher of choreography, creativity potential.*